

Reactienota: reactie op zienswijzen op de concept Archeologienota herijking 2013, tevens eindverslag van de inspraakprocedure

Datum: 25 november 2013.

Gevolgde inspraakprocedure

De inspraakprocedure is gevolgd, conform de Inspraakverordening Leidschendam-Voorburg 2006, de Inspraakverordening Voorschoten 2004 en de Inspraakverordening gemeente Wassenaar 2006.

In zijn vergadering van 16 juli 2013 heeft het college van burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg besloten de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' voor de inspraak vrij te geven en ingezetenen en belanghebbenden in de gelegenheid te stellen zowel mondeling als schriftelijk hun zienswijze kenbaar te maken.

In zijn vergadering van 16 juli 2013 heeft het college van burgemeester en wethouders van Voorschoten besloten de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' voor de inspraak vrij te geven en ingezetenen en belanghebbenden in de gelegenheid te stellen zowel mondeling als schriftelijk hun zienswijze kenbaar te maken.

In zijn vergadering van 23 september 2013 heeft de gemeenteraad van Wassenaar besloten de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' voor de inspraak vrij te geven en ingezetenen en belanghebbenden in de gelegenheid te stellen zowel mondeling als schriftelijk hun zienswijze kenbaar te maken.

De betreffende stukken hebben van 2 oktober 2013 tot en met 13 november 2013 ter inzage gelegen op de gemeentehuizen, en waren tevens digitaal opvraagbaar via de gemeentelijke websites.

Reacties op de Archeologienota herijking 2013

Vooroverleg

De conceptnota 'Archeologie herijking 2013' is tussen 2 juli en 25 september 2013 voorgelegd aan drie archeologische werkgroepen van de samenwerkende gemeenten, de provincie Zuid-Holland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Een samenvatting van de opmerkingen van deze organisaties naar aanleiding van het vooroverleg en de beantwoording hierop zijn opgenomen in deze zienswijzennota in tabel 3.

Stakeholdersbijeenkomst

Op 28 oktober hebben de samenwerkende gemeenten een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd voor stakeholders en andere belangstellenden in de Paauw te Wassenaar. Voor deze bijeenkomst waren de volgende organisaties uitgenodigd:

- A. De archeologische werkgroepen:
 - a. Archeologische Werkgroep van de Stichting Historisch Centrum Wassenaar,
 - b. AWN Afdeling Rijnstreek,
 - c. AWN Afdeling Den Haag, Werkgroep Leidschendam-Voorburg,
- B. Provincie Zuid-Holland
- C. Erfgoedhuis Zuid-Holland
- D. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,
- E. Vereniging van Ondernemers in Archeologie (VOiA)
- F. Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO)
- G. Bouwend Nederland

Van de genodigden gaf Bouwend Nederland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed aan dat zij zich niet als stakeholders zagen en daarom geen gebruik zouden maken van de uitnodiging. Vertegenwoordigers van LTO, het Erfgoedhuis Zuid-Holland en de VOiA waren door omstandigheden niet in de gelegenheid aanwezig te zijn op de bijeenkomst. Naast de genodigden waren er enkele raadsleden en een inwoner van Voorschoten aanwezig op de bijeenkomst. Het Erfgoedhuis Zuid-Holland en de VOiA hebben wel een schriftelijke reactie gegeven naar aanleiding van de toegestuurde stukken, zie onder het hoofdstuk *Reacties*. Een samenvatting van de opmerkingen zoals verwoord tijdens deze bijeenkomst en de beantwoording hierop zijn opgenomen in deze zienswijzennota in tabel 4.

Inspraak en zienswijzen

De samenwerkende gemeenten Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar hebben de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' op 2 oktober 2013 vrij gegeven voor inspraak. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden konden hun visie geven op de conceptnota tot en met woensdag 13 november 2013. Een samenvatting van de ontvangen zienswijzen en de beantwoording hierop zijn opgenomen in deze zienswijzennota in tabel 5.

Reacties

De provincie Zuid-Holland, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Vereniging van Ondernemers in Archeologie (VOiA), de Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO) en de AWN Afdeling Rijnstreek hebben geen zienswijzen ingediend.

De provincie Zuid-Holland, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Vereniging van Ondernemers in Archeologie (VOiA) hebben schriftelijke positief gereageerd op de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. Een samenvatting van deze positieve reacties is hieronder opgenomen in deze zienswijzennota in tabel 1.

Aanpassingen

Naar aanleiding van inspraak procedure, de reacties naar aanleiding van het vooroverleg en de stakeholdersbijeenkomst zijn de onderstaande wijzigingen aangebracht in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. Zie tabel 2.

Tabel 1_ Positieve reacties

Wie	Reactie
RCE	Het is inhoudelijk een helder stuk en het lijkt ons een prima beleidsnota.
provincie Zuid-Holland,	Met de herijking heeft u gekozen voor een helder en duidelijk beleid en ingezet op kwaliteit boven kwantiteit. Het terugbrengen van negen archeologische onderzoeksregimes naar vier zal voor inwoners en ontwikkelaars meer duidelijkheid geven. De samenwerking met amateurarcheologen met veel specifieke kennis over het eigen bodemarchief is een positieve ontwikkeling. Zo ook de ambitie om meer nog dan in het verleden het bodemarchief te ontwikkelen en te benutten, en aandacht te besteden aan de publiekscant van de archeologie.
VOiA	Het geheel ziet er degelijk en goed onderbouwd uit. We zouden bovendien willen dat elk(e) ander(e) gemeente(lijk samenwerkingsverband) ook zoveel zorg aan het inspraaktraject zou besteden. Strekt tot aanbeveling dus, wat ons betreft.

Tabel 1_Aanpassingen conceptnota 'Archeologie herijking 2013'

aanleiding	Waar is aangepast	Aanpassingen conceptnota 'Archeologie herijking 2013'
	Wijzigingen op de plankaart	
Commissie Wassenaar		Diepte vrijstellingsgrens zoals vermeld in de legenda onder legendanummer 4_lage verwachting was niet in overeenstemming met de beleidsregels zoals vermeld in de beleidsnota. In de legenda van de beleidskaart is deze gewijzigd in: 4_lage verwachting_Vrijstellingsgrens 2000m2 en 100cm.
	Wijzigingen conceptnota 'Archeologie herijking 2013'	
PROV 2.4		Bijlage A is in de hoofdtekst van de nota opgenomen als hoofdstuk 6.
PROV 2.5 JONG. 4.2 WASS 5.4 ERF 7.1		De onderbouwing van de beleidskeuze is extra toegelicht in hoofdstuk 6 van de conceptnota.

PROV 2.6		Bijlage B (RAAP-Rapport 2636) is niet langer toegevoegd als bijlage bij de nota.
PROV. 2.2		Toegevoegd; de verankering van het nieuwe beleid in de ruimtelijke ordening wordt per gemeente gerealiseerd door middel van het opstellen van een paraplu- of facetbestemmingsplan.

Tabel 2 Reacties naar aanleiding van vooroverleg

	Vooroverleg	Reactie
1	Archeologische werkgroepen (WERKGR) van de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar.	
WERKGR 1.1	Naar aanleiding van de evaluatie heeft de werkgroep geprobeerd een beeld te vormen van de werklast van de archeologisch adviseur van de gemeenten. Uit de evaluatie wordt opgemaakt dat de adviseur gemiddeld 300 vergunningen per jaar behandelt, 12 uitgebreide Wabo procedures en een bijdrage levert aan 26 bestemmingsplannen. De werkgroep heeft nog geen vergelijkbare kengetallen om te bepalen of dit een reële werklast is, maar hecht eraan dat de archeoloog niet overvraagd wordt.	Met het nieuwe beleid (met de grotere vrijstellingsgrenzen) wordt het volume van de aanvragen verminderd. Doelstelling van het nieuwe beleid is om de tijd en middelen die vrijkomen door deze kwantitatieve vermindering in aanvragen in te zetten voor een kwalitatieve verbetering van het archeologisch beleid. De beleidsdoelstellingen en de gemeentelijke middelen worden met het herijkte beleid beter op elkaar afgestemd. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.

<p>WERKGR 1.2</p>	<p>De werkgroepen vragen zich af (uit interesse) of al bekend is wat het Archeologisch Informatie Systeem (AIS ook wel Geografisch Informatiesysteem GIS genoemd, hierna GIS) voor de gemeentes moet gaan doen. Is er al een programma van eisen c.q. wensenpakket opgesteld.</p>	<p>Het Archeologisch Informatie systeem (GIS) dient om aanvragen snel en efficiënt te kunnen afhandelen. In eerste instantie kan met het GIS door het beschikbare kaartmateriaal worden 'gebladerd' en worden onderzocht of eerdere onderzoeken of vondsten gedaan zijn op de planlocatie. Hiernaast wordt het GIS gebruikt om bovengenoemde onderzoeken te documenteren. Door het documenteren van uitgevoerde onderzoeken wordt voorkomen dat op een planlocatie een zelfde onderzoek wordt gevraagd. Bij toekomstige onderzoeken wordt uitgegaan van de eerder gedocumenteerde gegevens. Verder kan met het GIS de (verplichte) gemeentelijke administratie van archeologische onderzoeken worden vereenvoudigd. Periodiek kan met behulp van het GIS overzichten (rapportages) worden gemaakt van de uitgevoerde onderzoeken. De geadmistreerde onderzoeken kunnen als basis dienen voor toekomstige (periodieke) actualisatie van de waarden en verwachtingenkaart.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
-----------------------	---	---

2	Provincie Zuid-Holland (PROV).	
PROV 2.1	De uitgangspunten van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' worden niet onderbouwd met een uitvoeringsagenda en of budget.	<p>Uitvoeringsagenda; In de conceptnota worden in hoofdstuk 5, acht doelstellingen/beslispunten geformuleerd. Deze acht doelstellingen vormen het uitgangspunt (voor de uitvoering) van het nieuwe beleid.</p> <p>Budget; Het herijkte beleid wordt uitgevoerd vanuit het bestaande budget. Budget is en wordt ten opzichte van het oude budget niet gewijzigd.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
PROV 2.2	Geïnformeerd werd naar de wijze waarop de beleidsnota wordt verankerd in de ruimtelijke ordening.	<p>De samenwerkende gemeenten verankeren het herijkte beleid in de ruimtelijke ordening door middel van een paraplu- of facetbestemmingsplan.</p> <p><u>Aanbeveling is overgenomen:</u> Wijze van implementatie is toegelicht in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' op pagina XX</p>
PROV 2.3	Aanbevolen werd om de vrijstelling op het terrein van Forum Hadriani te verlagen van 30 cm naar 0 cm.	<p>De vrijstellingsgrenzen zoals aangegeven op de herijkte beleidskaart is conform de wettelijke voorschriften van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Een eenzijdige verlaging van deze vrijstellingsgrens door de gemeenten heeft geen meerwaarde omdat vergunningsaanvragen die betrekking hebben op dit terrein door de minister worden beoordeeld (artikel 14 lid 1 Mw. 1988).</p> <p>Aanbeveling is niet overgenomen.</p>
PROV 2.4	Aanbevolen werd om bijlage A in de hoofdtekst van de nota op te nemen.	<p>Bijlage A is opgenomen in de hoofdtekst. Zie pagina XX van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p> <p><u>Aanbeveling is overgenomen.</u> Zie pagina XX van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
PROV 2.5	Aanbevolen werd om de onderbouwing en uitleg van de beleidskeuze zoals verwoord in bijlage A in de hoofdtekst van de conceptnota extra toe te lichten.	<p><u>Aanbeveling is overgenomen.</u> Zie pagina XX van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>

PROV 2.6	Aanbevolen werd om bijlage B (RAAP-Rapport 2636) niet als bijlage toe te voegen aan de conceptnota, maar hier naar te verwijzen.	Aanbeveling is overgenomen. Zie pagina XX van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
3	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).	
RCE 3.1	Geïnformeerd werd naar de wijze waarop de beleidsnota zou worden verankerd in de ruimtelijke ordening. De verankering van de beleidskaart met onderzoekseisen en vrijstellingen op bestemmingsplanniveau kan nog wel een paar jaar duren, hoe zorgt de gemeente ervoor dat de archeologische waarden in de tussentijd geborgd worden?	Zie ook PROV 2.2 De samenwerkende gemeenten willen de verankering van het nieuwe beleid in de ruimtelijke ordening realiseren door middel van een paraplu-of facetbestemmingsplan. De gemeenten borgen de bescherming van de archeologische waarden in de tussentijd op basis van de voorschriften van de vigerende bestemmingsplannen. Op het moment dat het nieuwe paraplubestemmingsplan archeologie wordt vrijgegeven voor inspraak, zal de bescherming van de archeologische waarden geborgd zijn op grond van de wettelijke voorbescherming. Aanbeveling is overgenomen: Wijze van implementatie is toegelicht in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' op pagina XX
RCE 3.2	Op de beleidskaart zijn vier regimes aangegeven. Het tweede betreft de AMK-terreinen, 'Gebieden met een hoge of zeer hoge archeologische waarde' genoemd. Hier is de ondergrens 0 m2. Maar daarmee introduceert de gemeente een aparte gemeentelijke archeologievergunning want een omgevingsvergunning hoeft pas aangevraagd te worden voor ontwikkelingen groter dan 50 m2. Hoe ziet de gemeente dit?	Indien landelijke of provinciale wetgeving vrijstelling van een omgevingsvergunning voorschrijft wordt er geen omgevingsvergunning gevraagd door de gemeenten enkel op basis van archeologie (superioriteitsregel). De 0 m2 grens komt voort uit artikel 18 van de Verordening Ruimte, actualisering 2012 van de provincie Zuid-Holland en is daarmee bindend voor de gemeente. Het conflict met de landelijke voorschriften is door verschillende partijen aan de provincie gemeld. (Zie Nota van Beantwoording en Wijziging, Actualisering 2012 Provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte). In de toelichting van de provincie wordt in de Nota van Beantwoording en Wijziging, Actualisering 2012 Provinciale Structuurvisie en Verordening, vastgesteld door de Provinciale Staten op 30 januari 2013 voor artikel 18 lid 2 de onderstaande procedure aangegeven: Voor de gemeenten met een vastgesteld en onderbouwd archeologiebeleid en een archeologische waardenkaart die gestoeld zijn op archeologisch onderzoek, geldt voor gebieden met een archeologische verwachting in principe het gemeentelijk archeologiebeleid. Daarmee kan gemotiveerd worden afgeweken van het provinciaal beleid. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
RCE 3.3	Geïnformeerd werd naar de wijze waarop de beleidsnota de omgang met amateurarcheologen vorm geeft.	De omgang met de amateurarcheologen vinden de gemeenten zeer belangrijk. De amateurarcheologen vormen daarom 1 van de 8 doelstellingen/beslispunten van de nota. Sinds 2008 vindt er op regelmatige basis overleg plaats tussen de amateurarcheologen en archeologisch adviseur van de gemeenten. Deze overlegmomenten zullen ongewijzigd worden voortgezet binnen het nieuwe beleid. Waarmee de sinds

		<p>2008 opgebouwde samenwerking met de amateurarcheologen wordt voortgezet en indien noodzakelijk geïntensiveerd.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
RCE 3.4	Geïnformeerd werd of de gemeente ook 'beleid' heeft of actief regie gaat voeren op het gebied van toezicht en handhaving.	<p>Binnen de gemeentelijke organisaties zijn goede en directe contacten met de afdeling handhaving. Vooralnog is er geen aanleiding om beleid te maken wat (enkel) gericht is op een actief toezicht en handhaving op het gebied van archeologie. Indien in de toekomst hieraan behoefte ontstaat, kan deze binnen de huidige beleidskaders worden ingevuld.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
RCE 3.5	Geïnformeerd werd of en hoe de gemeente om gaat met verzoeken van verstoorders tot compensatie van kosten die in omgevingsvergunning zijn opgelegd?	<p>De gemeenten zijn bekend met de wettelijke mogelijkheid van verstoorders tot deze verzoeken. Het gemeentelijke beleid is er op gericht deze zogenaamde excessieve kosten zo veel mogelijk te voorkomen door maatwerk te leveren. De excessieve kostenregeling waarop gedoeld wordt, geldt in het bijzonder voor opgravingen en niet voor het vooronderzoek. De ervaring met het archeologiebeleid sinds 2009 leert dat opgravingen relatief weinig voorkomen, en indien deze voorgeschreven zijn, deze zelden als excessief worden aangemerkt. Indien er verzoeken worden ingediend zullen deze behandeld worden conform de wettelijke voorschriften.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
RCE 3.6	Opgemerkt werd dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de aangrenzende gebieden van Forum Hadriani die niet wettelijk beschermd worden, mogelijk in het landelijk archeologisch administratiesysteem (Archis 2) op wil nemen als AMK-terrein. Het gaat dan om het ziekenhuisterrein én de Vliet ter hoogte van Forum Hadriani. Van belang is te weten dat een AMK-terrein in Archis alleen een signalerende functie heeft.	<p>Indien de aangrenzende gebieden van Forum Hadriani die nog niet wettelijk beschermd zijn, opgenomen worden in Archis als AMK-terrein en deze terreinen ook door de provincie worden aangewezen als terreinen van provinciaal belang, zal de gemeente deze aanvullende bescherming opnemen in de archeologische beleidskaart. Het archeologische beleid van de samenwerkende gemeenten zal in dat geval geactualiseerd moeten worden.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
RCE 3.7	Geïnformeerd werd waarom de gemeenten gekozen hebben voor een sectorale archeologienota en geen geïntegreerde erfgoednota.	De samenwerking betreft op dit moment alleen het archeologiebeleid en de archeologieformatie.
RCE 3.8	Geïnformeerd werd hoe de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' gezien moet worden in relatie tot de eerder opgestelde nota van de drie gemeenten (Pact van Duivenvoorde).	De conceptnota 'Archeologie herijking 2013' vervangt de huidige beleidsnota 'Het bodemarchief ontrafeld'.

Tabel 3 Reacties en vragen stakeholdersbijeenkomst

	Stakeholdersbijeenkomst	Reactie
4.	De heer Peter Jongste, inwoner Voorschoten en archeoloog (JONG)	
JONG 4.1	<p>Opgemerkt wordt dat er bezorgdheid bestaat ten aanzien van de verruiming van de vrijstellingsgrens, waarboven archeologisch onderzoek verplicht gesteld kan worden, voor de onderstaande twee terreinen;</p> <p>A. Terreinen van hoge en zeer hoge waarde, legenda eenheid 2 op de huidige beleidskaart.</p> <p>B. Historische kernen en bewoningsplaatsen, legenda eenheid 3 op de huidige beleidskaart.</p>	<p>A. Het handhaven van de terreinen met legenda eenheid 2 volgens de huidige beleidskaart is in de huidige vorm niet toegestaan. Zie artikel 41a Mw. 1988.</p> <p>Motivatie.</p> <p>Terreinen van hoge en zeer hoge waarde, legenda eenheid 2 op de huidige beleidskaart bevatte twee terrein categorieën; Gebieden die zijn weergegeven op de CHS van de provincie Zuid-Holland (de AMK terreinen) en terreinen die door de gemeente aangemerkt werden als waardevol. De AMK terreinen zijn opgenomen op de nieuwe beleidskaart van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. De vrijstellingsgrens van deze terreinen wordt niet gewijzigd ten opzicht van het huidige beleid. De eerder door de gemeente als archeologisch waardevol aangemerkte terreinen zijn van de beleidskaart gehaald. Voorbeelden van deze terreinen zijn onder andere Park Rosenburgh in Voorschoten en Park Leeuwenberg in Leidschendam-Voorburg. De reden voor het verwijderen van deze terreinen is tweeledig. Ten eerste ontbrak voor deze terreinen (niet zijnde de AMK terreinen) een gemotiveerde en geadmistreerde onderbouwing van de hoge waardestelling. Het afwijken (naar beneden) van de wettelijke vrijstellingsgrens van 100m2 dient goed onderbouwd te zijn. Op dit moment ontbreekt een onderbouwing voor een dergelijke aanwijzing. Ten tweede is er geen archeologisch inhoudelijk argument aan te wijzen welke onderscheid kan aangeven tussen een AMK terrein en een (ander) terrein van hoge of zeer hoge waarde. Het handhaven van deze terreinen als terrein van hoge en zeer hoge waarde zou een toevoeging vragen van een extra categorie op de archeologische beleidskaart, enkel op basis van procedurele gronden.</p> <p>B. Het handhaven van de terreinen met legenda eenheid 2 volgens de huidige beleidskaart is in de huidige vorm niet toegestaan. Zie artikel 41a Mw. 1988.</p>

Motivatie.

In bijlage I van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' zal een aanvullende motivering worden gegeven voor de verruiming van de vrijstellingsgrens voor historische kernen en bewoningsplaatsen, legenda eenheid 3 op de huidige beleidskaart.

Op archeologische inhoudelijke gronden kan gesteld worden dat opgravingen op kleine onderzoeklocaties (kleiner dan 100 m²) een ambivalent karakter hebben. Enerzijds kunnen er wezenlijke structuren en vondsten aangetroffen worden op dergelijke postzegellocaties, anderzijds blijkt het vaak onmogelijk de waargenomen sporen en vondsten in een goede (archeologische) context te plaatsen. De oorzaak hiervan ligt in het gegeven dat (historische) bewoningsplaatsen veelal groter zijn dan 100m².

Op maatschappelijke gronden vinden de samenwerkende gemeenten het hiernaast niet wenselijk initiatiefnemers van bodemingrepen die kleiner zijn dan 100 m² op de hier genoemde locaties, verantwoordelijk te houden voor de kosten van het archeologisch onderzoek. Dit mede gelet op de hierboven genoemde betwistbare archeologische meerwaarde van dergelijke onderzoeken, en het gegeven dat de kosten van het archeologisch onderzoek op deze locaties niet in verhouding staan tot de veelal beperkte economische middelen en meerwaarde van dergelijke initiatieven.

Met de verruiming van de vrijstellingsgrens op deze terreinen wordt niet gesteld dat deze terreinen niet van archeologische waarde (kunnen) zijn. Enkel ingrepen op deze terreinen (historische kernen en bewoningsplaatsen) kleiner dan 100m² worden hiermee vrijgesteld van de archeologische onderzoeksplicht conform de Archeologische Monumentenzorg (AMZ). In overleg met de initiatiefnemer, de archeologische werkgroepen en de gemeente kan er voor worden gekozen de bodem verstorende werkzaamheden te laten begeleiden door vrijwilligers van de archeologische werkgroepen.

Initiatiefnemers van deze ingrepen zijn echter verplicht zaken, waarvan zij weten dan wel redelijkerwijs kunnen vermoeden dat het een (archeologisch) monument is, te melden (artikel 53 lid 1 Mw). 1988). De houder van een omgevingsvergunning die ongeclausuleerd is verleend, kan later niet aansprakelijk gesteld worden indien zich de situatie voordoet dat tijdens de door hem ondernomen (toegestane) activiteiten een archeologische vondst wordt gedaan. Dat zou namelijk strijdig zijn met het rechtszekerheidsbeginsel: de vergunninghouder mag erop vertrouwen dat hij de bodem zonder verdere verplichtingen mag verstoren. Het principe dat de verstoorder betaald is in deze situatie niet van toepassing. Betrokken partijen (rijk, gemeente en vinder) zullen daar daarom in goed onderling overleg uit moeten komen. Feitelijk betekent dit dat de gemeenten een grotere verantwoordelijkheid nemen.

		Opmerkingen hebben geresulteerd in een extra toelichting in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. Zie pagina XX van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
JONG 4.2	Opgemerkt wordt dat een terrein dat aangegeven wordt op de Archeologische Monumentenkaart (AMK) ontbreekt, monument Kerkplein Wassenaar, (monumentnummer 3190) en dat van het monument Raaphorst (monumentnummer 10680) de contour niet overeenkomt met de weergave zoals deze wordt aangegeven door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (Archis 2).	Wettelijk kader voor de Archeologische Monumentenkaart (AMK) is de door Provinciale Staten vastgestelde Verordening Ruimte, actualisering 2012. Aanpassing van de gemeentelijke beleidskaart op basis van de weergave (Archis) van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (Archis 2) is niet toegestaan. (Zie ook RCE 3.6) Toelichting Voor de concept beleidskaart is gebruik gemaakt van de Archeologische Monumentenkaart (AMK) zoals deze door de provincie Zuid-Holland is vastgelegd in de Verordening Ruimte, actualisering 2012. Zoals door de stakeholders is opgemerkt bestaat er een verschil in de AMK terreinen zoals weergegeven in de Verordening Ruimte en de verbeelding van deze terreinen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Vigerend is in deze situatie de Verordening Ruimte, actualisering 2012. De afwijking betreft naast de genoemde terreinen ook het monument Centrum Voorburg, (monumentnummer 3184). De opgemerkte
5.	Werkgroep Wassenaar, Stichting historisch Centrum Wassenaar (WASS)	
WASS	Opgemerkt wordt dat er bezorgdheid bestaat ten aanzien van de opmerking onder WASS 5.2	Zie opmerking onder WASS 5.2
JONG 4.3	Opgemerkt wordt dat in het bij de samenvatting van de archeologie 'Archeologie herijking 2013', in oude beleidsnota ieder jaar een gebied is aangegeven dat archeologisch onderzoek kan worden uitgevoerd op een diepte van 30 cm beneden maaiveld, vooral in het Jonge Duingebied. In dit gebied kunnen plaatselijk archeologische waarden aanwezig zijn van af het maaiveld.	Motivatie De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' evaluatie
WASS 5.2	Opgemerkt wordt dat archeologisch onderzoek op een diepte van 30 cm beneden maaiveld, vooral in het Jonge Duingebied. In dit gebied kunnen plaatselijk archeologische waarden aanwezig zijn van af het maaiveld.	Het niet opnemen van de afmeting voor in diepte van de bodemprofielen betekent dat BAA niet mogelijk is voor het gehele gebied van de archeologie herijking 2013 zie paragraaf 5. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 5.3	Heeft de gemeente bij de herijking van het beleid ook gekeken naar de ervaringen van andere gemeenten?	De conceptnota 'Archeologie herijking 2013' is opgesteld in nauw overleg met beleidsadviseurs van de afdeling Archeologie van de gemeente Den Haag. Hiernaast is er nadrukkelijk gekeken naar beleidskaarten en nota's van omliggende gemeenten. Hierbij is niet alleen het huidige beleid onderzocht, maar er is ook gekeken naar bestaande knelpunten en toekomstige beleidsaanpassingen. De resultaten van dit onderzoek zijn verwerkt in de nu voorliggende conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.

		De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 5.4	Gevraagd wordt naar de onderbouwing van de verruiming van de vrijstellingsgrens voor historische kernen en bewoningsplaatsen, legenda eenheid 3 op de huidige beleidskaart	Zie beantwoording onder JONG 4.1 Opmerkingen hebben geresulteerd in een extra toelichting in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. Zie pagina XX van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
6.	AWN afdeling Den Haag, werkgroep Leidschendam-Voorburg (LEID)	
LEID 6.1	Opgemerkt wordt dat de werkgroepen graag betrokken willen worden bij voorlichting en communicatie.	Actieve betrokkenheid van de werkgroepen bij voorlichting en communicatie wordt door de gemeente van groot belang geacht. Dit belang wordt in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' onderkend door deze expliciet te benoemen in de doelstellingen van het nieuwe beleid. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.

Tabel 4 Zienswijzen

	Zienswijzen	Reactie
7	Erfgoedhuis Zuid-Holland	
ERFG 7.1	Opgemerkt wordt dat vrijstellingsgrenzen uit bijlage A van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' voor wat betreft de gestelde vrijstellingsgrenzen bij de verwachtingswaarden geldt dat de gemeente deze inhoudelijk moet kunnen motiveren.	Zie ook beantwoording onder PROV 2.5 Motivatie Vrijstellingsgrens van 100m2 is gebaseerd op artikel 41a van de Mw. 1988 De inhoudelijke onderbouwing voor de vrijstellingsgrenzen van 2000m2 voor gebieden met een lage verwachting vormt in eerste instantie het in opdracht van de samenwerkende gemeenten uitgevoerde onderzoek van het archeologisch advies bureau RAAP (Raap rapport 2636). De conceptnota 'Archeologie herijking 2013' is aangepast door in de nieuwe bijlage I een aanvullende toelichting te geven op de

		inhoudelijke motivatie. <u>Aanbeveling is overgenomen. Zie pagina XX van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</u>
ERFG 7.2	Opgemerkt wordt dat het expertiseniveau van de archeologisch deskundige niet genoemd wordt in het stuk. Elders wordt wel verwezen naar de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en dat zou op het gebied van de senior expertise eigenlijk ook moeten worden gedaan.	Op dit moment bestaan er geen richtlijnen conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) waarin het expertise niveau van de archeologisch deskundige wordt beschreven. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
ERFG 7.3	Opgemerkt wordt dat op pagina 16 van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' wordt verwezen naar de AMK waar het volgens het Erfgoedhuis de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de Provincie Zuid-Holland zou moeten zijn.	Zie ook beantwoording onder JONG 4.3 Voor de concept beleidskaart is gebruik gemaakt van de Archeologische Monumentenkaart (AMK) zoals deze door de provincie Zuid-Holland is vastgelegd in de Verordening Ruimte, actualisering 2012. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
ERFG 7.4	Opgemerkt wordt dat de gestelde vrijstellingsgrens met een diepte van 20 of 30 cm beneden maaiveld voor Forum Hadriani mogelijk gebaseerd is op de Verordening Ruimte herziening 2012 (artikel 19) van de provincie Zuid-Holland. Hierin wordt 30 cm genoemd als diepte vrijstellingsgrens voor terreinen met een hoge bekende archeologische waarde. Volgens het Erfgoedhuis prevaleert hier de Monumentenwet, en die stelt dat het absoluut verboden is om zonder vergunning een archeologisch rijksmonument te verstoren of in gevaar te brengen.	Vrijstellingsgrens is gebaseerd op de wettelijke voorschriften zoals deze worden voorgeschreven door de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed. Het verbod op basis van de Monumentenwet (artikel 11) is dus niet van toepassing voor werken of werkzaamheden die niet dieper gaan dan bovengenoemde vrijstellingsgrens, mits deze het monument niet beschadigen of vernielen. In de praktijk adviseert de gemeente aan initiatiefnemers de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed ook te informeren bij ondiepe werkzaamheden. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
8.	Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten (OGLV)	
OGLV 8.1	Gesteld wordt dat een deugdelijke evaluatie van het beleid ontbreekt.	De evaluatie is in de conceptnota integraal opgenomen als hoofdstuk 3. Deze evaluatie vormt het uitgangspunt van de voor gestelde bijstellingen van het beleid. Evaluatie is daarom aanwezig. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.2	Gesteld wordt dat verband tussen de conceptnota en een evaluatie feitelijk ontbreekt	Op pagina drie van de conceptnota worden de knelpunten die bij de evaluatie van het beleid 2008 zijn geconstateerd beschreven. In hoofdstuk 3 staat de evaluatie beschreven, in hoofdstuk 4 wordt het nieuwe conceptbeleid voorgesteld op basis van de resultaten en aanbevelingen van de evaluatie uit hoofdstuk 3.

		<p>Verband tussen evaluatie en de conceptnota is daarom aanwezig.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'</p>
OGLV 8.3	Gesteld wordt dat geen inzicht gegeven is welke onderdelen van de uitvoeringsagenda uit de bestaande nota zijn gerealiseerd en welke niet.	<p>De evaluatie zoals in de conceptnota integraal opgenomen als hoofdstuk 3 geeft inzicht in de gerealiseerde en niet gerealiseerde onderdelen inclusief een toelichting of onderbouwing.</p> <p>Van de 12 actiepunten is alleen punt 3; ontwikkelen van een GIS systeem niet gerealiseerd. Dit actiepunt is weer opgenomen in de herijkte nota.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
OGLV 8.4	Gesteld wordt dat met de nieuwe nota aspecten uit het huidige beleid verdwijnen die in beginsel geen aanpassing vragen	<p>Er verdwijnen in de nieuwe nota geen aspecten die geen aanpassing vragen. Actiepunten en doelstellingen die na de evaluatie nog valide geacht worden zijn in de nieuwe conceptnota gehandhaafd.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
OGLV 8.5	Gesteld wordt dat; conform de Wabo een ondergrens van 50 m2 kan volstaan voor de vrijstelling ;	<p>Wettelijk uitgangspunt voor het gemeentelijke archeologiebeleid vormt de monumentenwet 1988 (Mw. 1988). Deze schrijft in artikel 41a voor dat voorschriften in het belang van de archeologische monumentenzorg niet van toepassing zijn op projecten met een oppervlakte kleiner dan 100 m2. Uit de toelichting op het amendement waarbij dit artikel is geïntroduceerd blijkt dat de hiervoor bedoelde afwijkingsbevoegdheid is geclausuleerd. Het moet gaan om bodemverstoringen op huis-, tuin- en keukenniveau. De gemeenteraad kan een hiervan afwijkende andere oppervlakte vaststellen, maar zal deze moeten kunnen onderbouwen. In het huidige archeologiebeleid ontbrak deze onderbouwing. De conceptnota 'Archeologie herijking 2013' herstelt dit.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
OGLV 8.6	Gesteld wordt dat in de conceptnota geen gegevens zijn opgenomen waaruit blijkt dat kan worden gekozen voor de veel ruimere ondergrens van 100 m2.	<p>Vrijstellingsgrens van 100m2 is voorgeschreven op basis van Mw. 1988 artikel 41a. Afwijking van de 100m2 vrijstellingsgrens (naar boven of naar beneden) moet worden gemotiveerd. Voor een bijstelling naar beneden ontbreekt er deze motivatie.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
OGLV 8.7	Gevraagd wordt welke kaders, criteria, dan wel uitgangspunten zijn gehanteerd om te komen tot nieuw beleid?	<p>Naast de constatering zoals verwoord in de evaluatie (hoofdstuk 3 van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013') vormen nationale en provinciale regelgeving de juridische aanknopingspunten voor de gemeentelijke beleidsruimte. Hiernaast is rekening gehouden met de uitgangspunten van de verschillende coalitieprogramma's.</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>

OGLV 8.8	Gesteld wordt dat nu er niet slechts sprake is van een evaluatie en bijstelling van beleid, maar de drie colleges komen met nieuw beleid is het aan de gemeenteraden om vast te stellen of daartoe moet worden besloten	Er is sprake van een bijstelling van het beleid, niet gerealiseerde maar nog valide actiepunten en doelstellingen worden in de herijkte conceptnota gehandhaafd. Vaststelling van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' is voor behouden aan de gemeenteraden. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.9	Gesteld wordt dat in de oude nota de beleidsopdracht was opgenomen dat er een senior-archeoloog in dienst wordt genomen.	De beleidsopdracht is gerealiseerd. Sinds 2010 door middel van vaste formatie (1 fte), die is aangevuld met inhuur sinds 2009. De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.10	Gesteld wordt dat er in de afgelopen vier jaar is gekozen voor wisselende tijdelijke inhuur en de aanstelling van een niet gekwalificeerde junior ter ondersteuning.	Sinds 2009 is er structureel externe deskundigheid ingehuurd. Sinds 2010 is er een beleidsadviseur archeologie aangesteld. De stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.11	Gesteld wordt dat geen gestage opbouw van het beleid heeft kunnen plaatsvinden.	Zie ook beantwoording onder OGLV 8.10. Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.12	Gesteld wordt dat de kennisopbouw en het contact met het 'veld' van wisselende kwaliteit is.	Zie 8.10. Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.13	Gesteld wordt dat resultaten waar vrijwilligers een belangrijke rol in hebben gespeeld niet met zoveel woorden in de nota zijn opgenomen	Een evaluatie of beschrijving van de resultaten van de vrijwilligers valt buiten de doelstelling van het gemeentelijk archeologie beleid. Toelichting Actiepunt 12 van het huidige beleid was invulling te geven, aan de werkzaamheden van de archeologische werkgroepen in de pactgemeenten. Dit actiepunt is uitgevoerd en wordt in het nieuwe beleid onverkort gehandhaafd. De gemeente onderschrijft het belang van de resultaten waar vrijwilligers een belangrijke rol in hebben gespeeld, in bijlage 2 kengetallen van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' zal daarom een overzicht worden toegevoegd Opmerkingen hebben geresulteerd in een extra toelichting in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. Zie toelichting 2 van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.14	Gesteld wordt dat een ervaren kracht de vele nodeloze onderzoeken die zijn uitgevoerd wellicht adequater had kunnen behandelen.	Toelichting Zie ook beantwoording onder OGLV 8.10. Zoals aangegeven laten de gemeenten zich sinds 2008 adviseren door deskundigen. De grote hoeveelheid aan onderzoeken wordt veroorzaakt door de kleine vrijstellingsgrenzen zoals waren vastgelegd in de vorige beleidsnota.

		Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
OGLV 8.15	Gesteld wordt dat de aanpassing van beleidsregime 2 leidt tot het wegvallen van de bescherming van terreinen die door de gemeenten in 2008 zelf waren aangedragen vanwege de hoge verwachtingswaarde. Het betreft terreinen die niet op de provinciale monumentenkaart staan of als rijksmonument zijn beschermd	<p>Toelichting</p> <p>De bescherming valt niet weg, maar wordt minder; door een vrijstellingsgrens van onderzoek voor bodemingrepen kleiner dan 100 m2. De reden hiervoor is dat de motivatie van de voorgedragen terreinen en het bijbehorende beschermingsregime niet onderbouwd was. Dit is in strijd met artikel 41 a van de Mw. 1988. De conceptnota 'Archeologie herijking 2013' corrigeert deze strijdigheid. Zie ook onder JONG 4.1 in deze zienswijzennota en in bijlage 1 van de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p> <p>Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
OGLV 8.16	Gesteld wordt dat juist de strengere regels voor deze terreinen voor de bewoners nog enig houvast vormen dat daar geen ingrijpende bouwprojecten zullen plaatsvinden en de huidige historische omgeving zoveel mogelijk intact blijft.	<p>Toelichting</p> <p>Wettelijk bepaald en doelstelling van het gemeentelijke archeologiebeleid is dat er rekening gehouden moet worden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten. Het opwerpen van een belemmering voor ingrijpende bouwprojecten valt buiten de kaders van de monumentenwet en het gemeentelijke archeologiebeleid.</p> <p>Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
OGLV 8.17	Gesteld wordt dat er een gebrek geweest is aan communicatie over de conceptnota 'Archeologie herijking 2013', en er weinig tussentijdse terugkoppeling is geweest over de resultaten van het huidige beleid.	<p>Toelichting</p> <p>De communicatie en procedure rondom de conceptnota 'Archeologie herijking 2013', is hierboven beschreven. De communicatie bestond uit diverse vooroverleggen, een stakeholdersbijeenkomst en het vrijgeven van de conceptnota voor inspraak. Rondom de stakeholders bijeenkomst en de vrijgave voor inspraak zijn er berichten geplaatst in de lokale nieuwsmedia. De huidige beleidsnota schrijft een evaluatie voor om de vier jaar, de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' voorziet hierin.</p> <p>Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
OGLV 8.18	Gesteld wordt dat dit onderwerp nooit geagendeerd en ook nooit besproken is geweest in het Lokaal Erfgoed Platform.	<p>Toelichting</p> <p>In het communicatie traject rondom de conceptnota 'Archeologie herijking 2013' is gesproken met verschillende stakeholders, waaronder de lokale archeologische werkgroepen. In de (opvatting van de) huidige taak omschrijving van het Lokaal Erfgoed Platform is uitgegaan van bovengronds erfgoed, omdat de oprichting het platform geïnitieerd was naar aanleiding van de Structuurvisie en de kadernota erfgoed. Op dit moment wordt de rol en het takenpakket van Lokaal Erfgoed Platform heroverwogen en toegerust voor de toekomst. Voorgesteld wordt om te onderzoeken of archeologie structureel op de agenda geplaatst kan worden van het Lokaal Erfgoed Platform.</p> <p>Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. Rol en het</p>

		takenpakket van Lokaal Erfgoed Platform wordt heroverwogen en toegerust voor de toekomst.
OGLV 8.19	Voorgesteld wordt in het vervolg op periodieke basis (1x per jaar) de gemeenteraden, Lokaal Erfgoed Platform, stakeholders en alle belangstellenden beter te informeren over het functioneren van het archeologiebeleid.	Voorstel wordt niet overgenomen Toelichting Doelstellingen van het archeologie beleid bestrijken een periode van 4 jaar. Jaarlijkse evaluatie biedt hierdoor een onvoldoende inzicht in het functioneren van het beleid. Voorstel heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
9.	Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg (AWLV)	
AWVL 9.1	De zorg wordt geuit dat door de verruiming van de vrijstellingsgrenzen meer druk komt te liggen op de aspecten toezicht en handhaving. Dit zal leiden tot het verloren gaan van archeologische waarden die bij werkzaamheden aan het licht komen. Als er geen toezicht is, vrezen wij dat eventuele vondsten – ondanks een wettelijke verplichting daartoe – niet zullen worden gemeld!	Toelichting Wettelijk bepaald en doelstelling van het gemeentelijke archeologiebeleid is dat er rekening gehouden moet worden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten. De gemeenten willen zich hierbij inzetten voor het behoud (in situ of ex situ) van behoudenswaardige archeologische waarden. Het voorkomen dat geen enkele archeologische waarde verloren gaat, is hierbij niet de doelstelling, en zou bovendien strijdig zijn met de Algemene wet bestuursrecht (Awb, artikel 3, lid 4 of 4b). Voorstel heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
AWVL 9.2	De AWWL pleit er voor dat er een “bufferzone” terugkeert tussen het archeologisch rijksmonument Forum Hadriani en de omliggende zone met een hoge verwachting, waarin strengere vrijstellingsgrenzen worden gehanteerd en waarin in ieder geval altijd archeologische begeleiding zal plaatsvinden. Dit is temeer van belang, omdat het een feit van algemene bekendheid is, dat het rijksmonument te klein is uitgevallen om de Romeinse stad een goede bescherming te bieden. In ieder geval moet in het beleid en de uitvoering deze zone extra aandacht krijgen.	Wettelijke grondslag voor deze bufferzone ontbreekt nog, zie ook Mw. artikel 41 a en onder RCE 3.6. Toelichting Voor deze terreinen ontbreekt een gemotiveerde en geadmistreerde onderbouwing van de hoge waardestelling. Het afwijken (naar beneden) van de wettelijke vrijstellingsgrens van 100m2 dient goed onderbouwd te zijn. Op dit moment ontbreekt een onderbouwing voor een dergelijke aanwijzing. Voorstel heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
AWVL 9.3	Probleem is dat als een terrein door het bevoegd gezag is vrijgegeven of daar vanwege een verruimde vrijstellingsgrens geen archeologisch (voor)onderzoek hoeft plaats te vinden, de amateurs in feite geen juridische grond hebben om onderzoek uit te voeren of een begeleiding. Daarvoor zijn zij afhankelijk van de goodwill van de betrokken verstoorder. Voor de gemeente is hier	Wettelijke grondslag voor deze juridische maatregelen ontbreekt, zie ook Mw. artikel 41 a. Toelichting Het ontbreken van een juridische grond en het afhankelijk zijn van de goodwill van de betrokken verstoorder wordt niet noodzakelijkerwijs als probleem gezien door de gemeenten. Het afhankelijk zijn van de goodwill van de betrokken verstoorder vormt in de praktijk vaak geen probleem. In overleg met de

	een belangrijke bemiddelende rol weggelegd, wil dit in de praktijk goed werken.	<p>archeologische werkgroepen, de vergunningaanvrager en de archeologisch adviseur van de gemeenten zal er in het proces van vergunningverlening aandacht gegeven worden aan de mogelijkheid van archeologisch onderzoek door de amateurs indien dit nuttig worden geacht.</p> <p>Voorstel heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
10.	J. Warmenhoven, inwoner Voorhout, architect	
WARM 10.1	Gesteld wordt dat het beter is diegene die bouwt en ontgraaft de verplichting te geven dat hij moet melden dat er archeologische vondsten zijn op die plek. Het werk wordt dan stilgelegd om onderzoek te kunnen laten doen.	<p>Toelichting</p> <p>Het stilleggen van bouwwerkzaamheden leidt vaak tot hogere kosten dan de kosten van het archeologisch vooronderzoek.</p> <p>Voorstel heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
WARM 10.2	Gesteld wordt op basis van berichtgeving in het Leidsch dagblad dat de verruiming van vrijstellingsgrens van 30m2 naar 100m2 een fopspeen is omdat elk bouwwerk moet voldoen aan de bouwvoorschriften. Deze schrijven een vorst vrije aanleg voor van 80 cm beneden maaiveld.	<p>Toelichting</p> <p>Het artikel in het Leidsch dagblad geeft geen volledig beeld van de aanpassingen van het archeologiebeleid. Voor een goed overzicht van de aanpassingen in het nieuwe beleid wordt verwezen naar de gemeentelijke website en de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'. De verruiming van vrijstellingsgrens van 30 m2 naar 100 m2 voor terreinen met een hoge archeologische verwachting (Waarde_ archeologie 3) geldt voor alle bodemverstorende activiteiten met een oppervlakte kleiner dan 100 m2 <u>en tot een diepte van</u> 30 cm beneden maaiveld. Een bouwwerk van 95 m2 mag dus worden aangelegd ongeacht de diepte. Anders om; een werk van 25 cm diepte mag worden uitgevoerd, ongeacht de afmeting.</p> <p>Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
11.	Archeologische werkgroep Wassenaar, Stichting historisch Centrum Wassenaar (WASS)	
WASS 11.1	Gesteld wordt dat liever gezien zou worden dat de dorpskern beter beschermd zou worden.	<p>Overweging van de gemeenten wordt toegelicht onder JONG 4.1.</p> <p>Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>
WASS 11.2	Vraagtekens worden gezet bij de vastgestelde diepte van 30cm. Bij opgravingen zoals bij Pluymestein en die van het Valkenburgse Meer lagen de vondsten namelijk binnen deze marge.	<p>Zie voor beantwoording onder WASS 5.2</p> <p>De opmerking heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.</p>

	Meerdere gemeenten zijn bezig om één soortgelijke aanpassing van de" vrijstellingen in te voeren (Bollenstreek) of werken er al mee . Gevraagd wordt of de samenwerkende gemeenten contact gezocht hebben met deze gemeenten om hun ervaringen in het proces en uitvoering mee te kunnen nemen in de besluitvorming van het nieuw te vormen beleid?	Tijdens het proces is contact geweest met omliggende gemeenten. Gekeken is naar het huidige beleid en deze zijn besproken. Zie ook WASS 5.3. De vraag heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 11.3	Door provincie zijn gebieden van hoge waarde aangewezen waar beperkingen voor gelden (AMK terreinen). a. Welke gebieden heeft de provincie in Wassenaar aangegeven en heeft de gemeente die overgenomen? b. Heeft de gemeente daar dezelfde verstoringsgrenzen als de provincie gehanteerd? c. Is er voor eventuele afwijkingen een onderbouwing aangeleverd?	a. Zie de terreinen aangeduid op de beleidskaart met categorie 2. Alle terreinen zijn overgenomen. b. Ja. c. Niet van toepassing, zie onder b. Vraag heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 11.4	Gesteld wordt dat er erg de nadruk gelegd wordt op kostenbesparing en vermindering van de lasten voor dé initiatiefnemer.	Toelichting Ingezet wordt op: <ul style="list-style-type: none"> • Noodzakelijkheid: • Proportionaliteit: • Effectiviteit: • Subsidiariteit: Kostenbesparing en vermindering van de lasten geldt niet alleen voor de initiatiefnemer. Ook wat betreft de inzet van het bevoegd gezag, in ons geval de gemeente, is sprake van inspanningen en tijdsbeslag, leidend tot kosten. Dit is een implicatie van de opgedragen zorg voor het archeologisch erfgoed, maar ook hier mag de vraag worden gesteld of voor de kleinste plangebieden de inspanningen wel opwegen tegen het resultaat. Kostenbesparing en vermindering van de regeldruk zijn uitgangspunten van de coalitie akkoorden, zie ook 8.7. Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 11.5	Gevraagd wordt waarom de archeologische kennis en maatschappelijke kenniswinst van de uitgevoerde onderzoeken wisselend was?	Een groot aantal van de rapporten voldeed niet aan de vereisten zoals gesteld in de KNA richtlijnen. De gemeenten hebben de betrokken bureaus hiervan op de hoogte gesteld. Vraag heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.

WASS 11.6	Gevraagd wordt wie de grens bepaalt of iets excessief is of niet excessief.	Wettelijke basis vormt de Algemene wet bestuursrecht (Awb, artikel 3, lid 4 of 4b) en Wet ruimtelijke ordening (Wro artikel 6.1). Het college besluit op deze basis. Vraag heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 11.7	Gevraagd wordt waar de grens ligt tussen "onredelijke regeldruk en schijnbaar wel redelijke regeldruk? Waar ligt de grens?	Wettelijke basis vormt de Algemene wet bestuursrecht (Awb, artikel 3, lid 4 of 4b) en Wet ruimtelijke ordening (Wro artikel 6.1). Het college besluit op deze basis.
WASS 11.8	Gesteld wordt dat in de oude nota staat dat er jaarlijks een verslag wordt gemaakt waarin wordt uiteengezet hoe er met archeologie is omgegaan en in welke gevallen dat heeft geleid tot opgravingen en archeovriendelijk bouwen.	Toelichting In de oude nota wordt op pagina 36 gesproken van een tweejaarlijks verslag, in de actiepunten lijst op pagina 43 wordt een vierjaarlijkse evaluatie voorgesteld. Uitgegaan is van deze laatste termijn. Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 11.9	Gesteld wordt dat in tegenstelling tot de nieuwe nota in de vorige nota nog wel enige bedragen staan genoemd: Of alle vernieuwde plannen financieel uitgevoerd kunnen worden is onbekend aangezien er geen inzicht is gegeven in de financiële gegevens. Gezien het beleid van de laatste jaren en de bezuinigingen die gemeenten dé komende jaren moeten doorvoeren, moet gevreesd worden voor de haalbaarheid voor de plannen.	Conceptnota 'Archeologie herijking 2013' wordt uitgevoerd met het huidige budget. Toelichting De Herijking betreft geen bezuiniging. Budget blijft onveranderd ten opzichte van de vorige beleidsnota. Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 11.10	Gesteld wordt dat veel werkzaamheden die voortkomen uit de wettelijke taken alleen mogen worden uitgevoerd door wat in de KNA een 'senior' archeoloog wordt genoemd. Daarom pleiten we, net als voorgaande jaren, nog steeds voor de aanstelling van een senior-archeoloog.	Zie ook OGLV 8.10. Toelichting Alle voorgestelde taken kunnen en mogen uitgevoerd worden door de aangestelde beleidsadviseur archeologie. Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.
WASS 11.11	Gevraagd wordt of voorgestelde lijst PR en educatie realiseerbaar is, zeker gezien het feit dat een aantal voorgenomen projecten de laatste 5 jaar niet zijn uitgevoerd.	Zie ook OGLV 8.3 Voorgestelde PR en educatie projecten worden realiseerbaar geacht. Stelling heeft niet geleid tot een aanpassing in de conceptnota 'Archeologie herijking 2013'.

